

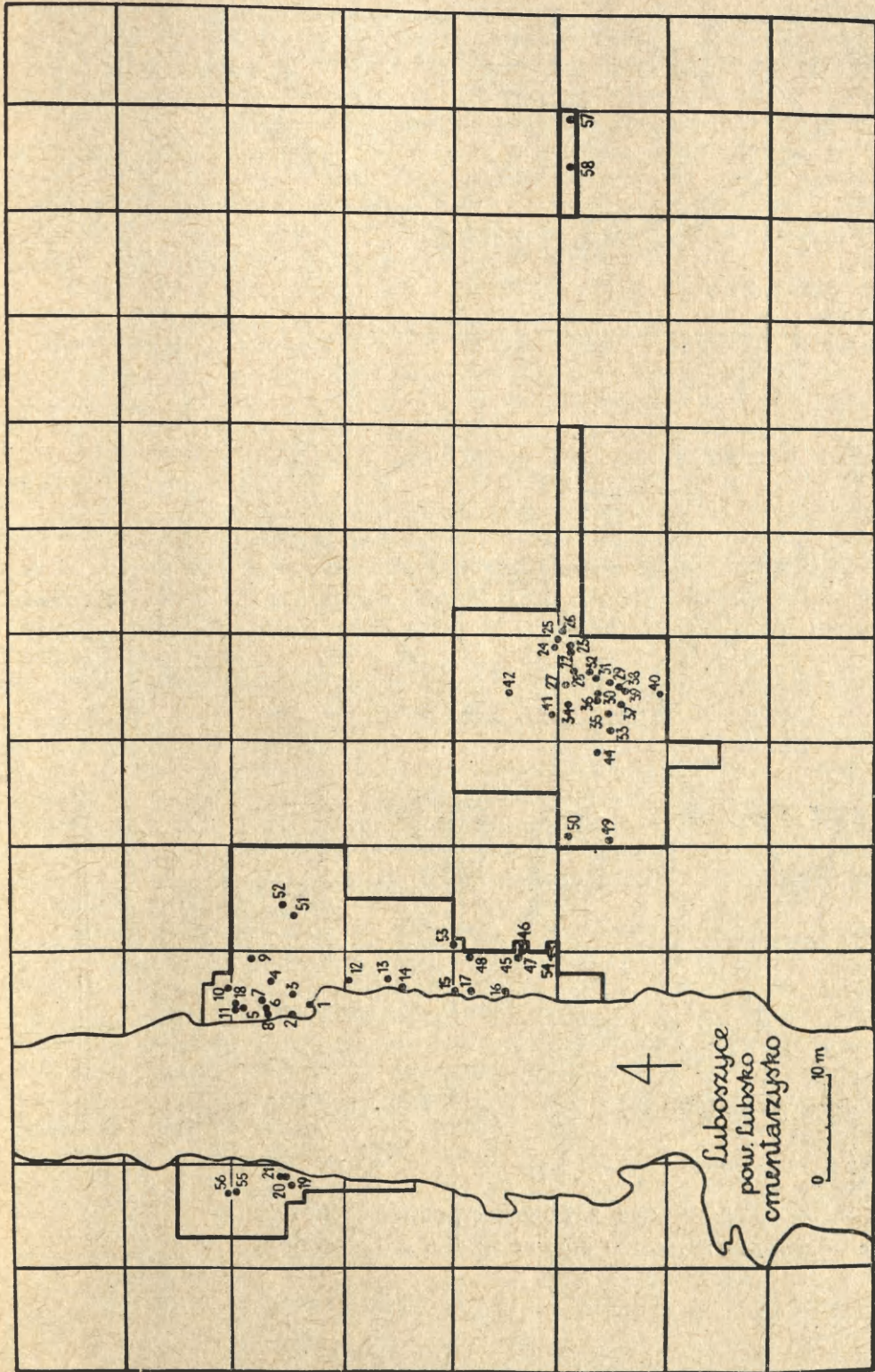
GRZEGORZ DOMAŃSKI

SPRAWOZDANIE Z BADAŃ NA CMENTARZYSKU W LUBOSZYCACH, POW. LUBSKO, W 1965 ROKU

W roku bieżącym kontynuowano prace wykopaliskowe na cmentarzysku w Luboszytach, pow. Lubsko, rozpoczęte w roku 1964. Tegoroczny sezon wykopaliskowy trwał od 1—30 lipca. Kierownictwo naukowe prac sprawowała doc. dr Helena Hołubowiczowa. W terenie kierował badaniem z ramienia Zakładu Archeologii Śląska IHKM PAN we Wrocławiu mgr Grzegorz Domański. Wzięli w nich także udział studenci Uniwersytetu Wrocławskiego: M. Dessoulavy, B. Zięba i K. Żmijewska. W pracach dużą pomoc okazała Dyrekcja Lasów Państwowych Nadleśnictwo w Jasienicy i Dyrekcja PGR w Luboszytach, za co pragnę złożyć im serdeczne podziękowanie.

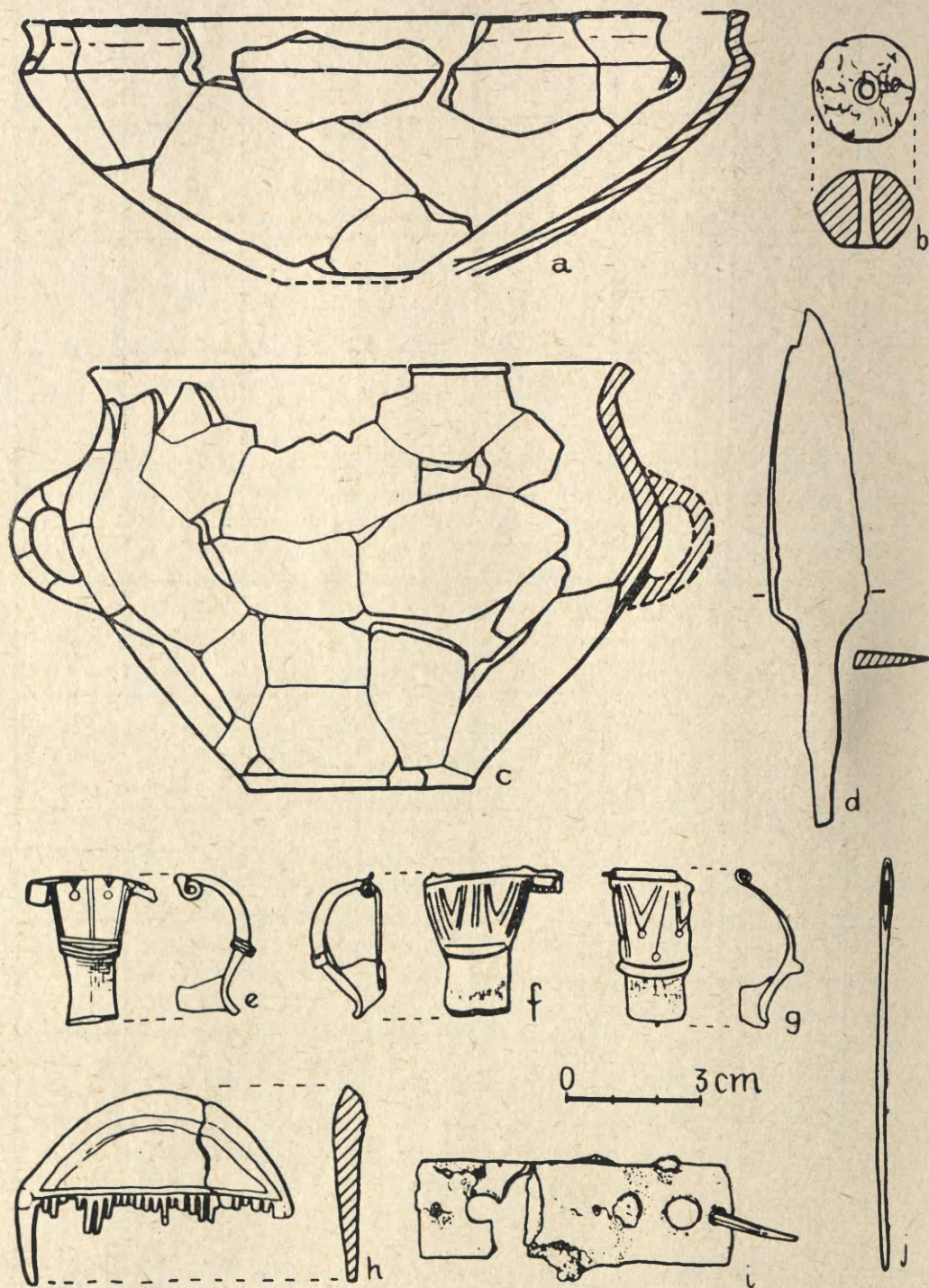
Badania tegoroczne są we wszystkich kierunkach kontynuacją badań z roku ubiegłego (ryc. 1). Celem badań w roku bieżącym było określenie zasięgu cmentarzyska i wyznaczenie jego granic. Na stanowisku 1A¹ (na zachód od parowu) i 1B (na wschód od parowu) kontynuowano prace rozpoczęte w roku ubiegłym, natomiast na stanowisku 1C (wzgórze na wschód od poprzednich) przeprowadzono wykop sondażowy w celu sprawdzenia zasięgu cmentarzyska. Główne prace skoncentrowano na odcinku 1B. Założono tu dwa wykopy przylegające do ubiegłorocznych. Wykopy te pozwoliły stwierdzić zasięg środkowej części cmentarzyska. Na stanowisku 1A założono niewielki wykop o powierzchni 31 m², w którym odkryto dwa groby. Jeden późnolateński i jeden z okresu wpływów rzymskich, co podnosi liczbę grobów w tej części cmentarzyska do 5. Na stanowisku 1B odkryto 22 groby, natomiast w rowie sondażowym 1,5 × 10 m na stanowisku 1C odkryto dwa groby. Ogółem przebadano na tym stanowisku dotychczas 8,5 ara. W świetle dotychczas osiągniętych wyników cmentarzysko składa się z trzech skupisk grobów grupujących się na szczytach pasma wzgórz. Największe skupisko znajduje się w obrębie stanowiska 1A i zachodniej części 1B grupuje ono przypuszczalnie około połowy wszystkich grobów. Niestety, zostało ono zniszczone przynajmniej w 60% przez parów, którym przebiega droga. Drugie skupisko znajduje się w części wschodniej stanowiska 1B. Odkryto tu i przebadano w całości niewielkie skupisko składające się z 23 grobów różniących się znacznie chronologicznie. Dwa groby pochodzą z epoki brązu, 7 z okresu późnolateńskiego i 8 z okresu wpływów rzymskich, pozostałych 6 grobów nie można określić chronologicznie, gdyż nie zawierały one wyposażenia. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można je zaliczyć do okresu

¹ O ukształtowaniu terenu cmentarzyska patrz: G. Domański, *Badania na cmentarzysku w Luboszytach pow. Lubsko, w 1964 roku*, „Spraw. Archeol.”, t. 18: 1966, s. 134 i nn.

Ryc. 1. Plan cmentarzyska w Luboszycach, pow. Lubosko

oprac. G. Domański, rys. I. Tolkin-Cizło

Ryc. 2. Luboszyce, pow. Lubsko:

a, c — grób nr 50; b, e, i — grób nr 51; d, f, g, j — grób nr 37; h — grób nr 55

Rys. I. Tołkin-Cizio

wpływów rzymskich, gdyż wszystkie groby z epoki brązu na tym stanowisku i prawie wszystkie z okresu późnolateńskiego (poza jednym) są popielnicowe, natomiast groby z okresu wpływów rzymskich z zasady są jamowe (tylko dwa popielnicowe). Trzecie skupisko, uchwycone obecnie na małym odcinku przez sondaż, znajduje się na niewysokim wzgórzu i już sama jego niewielka powierzchnia świadczy o tym, że było to skupisko małe. Na podstawie dotychczasowych badań można przypuszczać, że najstarsza późnolateńska część cmentarzyska (groby z epoki brązu nie stanowią jakiegokolwiek układu) znajduje się w skupisku pierwszym, gdzie groby późnolateńskie zajmują kulminację wzgórza, a groby z okresu wpływów rzymskich w stosunku do nich położone są peryferycznie.

Na zachodniej kulminacji stanowiska 1B odkryto dwa groby szkieletowe. Jeden z tych grobów zniszczył dwa groby późnolateńskie, popielnicowe, które wyjęto w trakcie kopania jam grobowych i następnie wraz z zawartością wrzucono przy zasypywaniu. Oba szkielety wystąpiły na głębokości 1,30—1,40 m od powierzchni. Usytuowane były po osi wschód—zachód, czaszkami w kierunku wschodnim, głowy odwrócone były w kierunku północnym. Jedyne „wyposażenie” obu grobów były gwoździe z trumien, które, sądząc po kształcie, pochodzą z XIII—XIV wieku².

W toku tegorocznych badań odkryto 26 grobów, co wraz z grobami odkrytymi w roku ubiegłym³ podnosi ogólną liczbę grobów do 58 (ryc. 1). Badania tegoroczne w zasadzie określiły zasięg cmentarzyska. Wydaje się, że w roku przyszłym będzie możliwe dokończenie badań, co doprowadzi do całkowitego przebadania cmentarzyska. Będzie to jedno z nielicznych w Polsce cmentarzysk z tego okresu przebadanych całkowicie.

Ciekawa jest rozpiętość chronologiczna cmentarzyska: było ono używane w epoce brązu w okresie późnolateńskim i potem w okresie wpływów rzymskich, jednakże między okresem późnolateńskim i okresem wpływów rzymskich nastąpiła przerwa, gdyż groby z tego drugiego okresu datowane są na 2 połowę II wieku i 1 połowę III wieku. Odkryto tu 7 zapinek z okresu wpływów rzymskich, z czego 5 zbliżonych do typu 41 Almgrena i po jednej zbliżonej do typu 128 i 151 Almgrena.

Badania powierzchniowe na miejscu domniemanej osady późnolateńskiej, znajdującej się w obrębie wsi Luboszyce, nie dały rezultatów. Jest ona przypuszczalnie zniszczona przez piaskownię.

W odległości około 500 m na południowy wschód od stanowiska 1 na stokach góry Owczarka (103 m n.p.m.), u podnóża której leży stanowisko 1, na skraju starej, nieczynnej piaskowni odkryto wypłukane przez wodę dwa naczynia późnolateńskie. Założony przy miejscu znalezienia niewielki wykop o wymiarach 4 × 4 m nie natrafił na żadne ślady kulturowe poza niewielkim paleniskiem nie zawierającym materiału zabytkowego. Na stokach Owczarki, która jest gęsto zalesiona, odkryto dotychczas cmentarzysko i osadę kultury łużyckiej, cmentarzysko i osadę z okresu późnolateńskiego i cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich. Zagadkowe jest użytkowanie tego terenu przez tak długi okres mimo niesprzyjających warunków terenowych.

Zakład Archeologii Śląska IHKM PAN
— we Wrocławiu

² Datowanie dr. Józefa Kaźmierczyka — za co pragnę wyrazić Mu podziękowanie.

³ Domański, *Badania...*, s. 134 i nn.; G. Domański, *Sprawozdanie z badań na cmentarzysku w Luboszycach pow. Lubsko*, „Śląskie Sprawozdania Archeologiczne”, t. 7: 1964, s. 28—29.

GRZEGORZ DOMAŃSKI

REPORT ON THE EXCAVATIONS OF THE CEMETERY AT LUBOSZYCE,
DISTR. LUBSKO, IN 1965

The excavations of the cemetery at Luboszyce were begun in 1964¹ and continued during this season. It has appeared that the cemetery consisted of three groups of burials situated on hill-tops. The burials were attributable to the Bronze Age, the late La Tène and Roman periods and to medieval times. Burials of the Roman period dated from the second half of the 2nd and from the early 3rd century, and the medieval graves were of the 13th—14th century date. During this season 26 graves came to light, the total number of burials being 58. It is intended to continue the excavation in the next year.